

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001685

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-04-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: м. Київ, Метрологічна 12, Інститут агроекології і природокористування НААН від 27.06.2024 р., № 90-к/тр.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Олійник Галина Богданівна

2. Halyna B. Oliinyk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2336-3889

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 051 Економіка

Дата захисту: 11-06-2024

Спеціальність за освітою: Географія

Місце роботи здобувача: Інститут агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, буд. 12, Київ, 03143, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 5504

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, буд. 12, Київ, 03143, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, буд. 12, Київ, 03143, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 82.05.09.05, 05.11.51, 06.71.63

Тема дисертації:

1. Еколого-економічні механізми управління сільськими територіями в умовах децентралізації
2. Ecological and economic mechanisms of rural territories management in the conditions of decentralization

Реферат:

1. Дисертація є комплексним дослідженням теоретичних, методичних та практичних аспектів еколого-економічних механізмів управління сільськими територіями в умовах децентралізації. У роботі розглянуто та систематизовано підходи науковців до трактування поняття «сільська територія» та сформована сутнісно-змістовна основа поняття «сільська територія» як системи, до складу якої входять економічні, екологічні, соціальні блоки, стійкість та розвиток яких забезпечує самоорганізація сільських громад (внутрішній чинник розвитку), яка обмежується економічними передумовами, формальними і неформальними правилами гри та непередбачуваними обставинами (військовими конфліктами, екологічними та кліматичними загрозами). Наявність взаємопов'язаних елементів, структури, функцій та здатності до саморозвитку дозволяє стверджувати, що сільська територія є системним утворенням. В межах функціонування еколого-економічних механізмів удосконалено підхід до систематизації законодавчих інструментів регулювання

діяльності сільських територіальних громад, який відрізняється врахуванням впливу форс-мажорних обставин, таких як військові конфлікти, екологічні загрози та зміна клімату. Новизна полягає в адаптації законодавчої бази до сучасних викликів для забезпечення стійкості сільських територій. Очікується підвищення ефективності правового регулювання та управління, мінімізація ризиків і наслідків форс-мажорних ситуацій. Запропонований підхід має важливе теоретичне і практичне значення для сталого розвитку сільських територій. Завдяки аналізу діючого законодавства України щодо розвитку сільських територій виділено кілька аспектів, які наразі не врегульовані достатньою мірою, але їх упровадження було б доцільним. Наразі відсутній спеціалізований законодавчий акт, який би комплексно регулював питання сталого розвитку сільських територіальних громад у економічній, соціальній та екологічній сферах. Чинне законодавство більшою мірою орієнтоване на підтримку традиційного сільського господарства. Необхідно передбачити механізми стимулювання розвитку несільськогосподарських видів діяльності на селі (туризм, ремесла, переробка тощо). Незважаючи на ратифікацію Паризької кліматичної угоди, у законодавстві бракує конкретних вимог та інструментів для пом'якшення наслідків змін клімату і адаптації сільських громад. Недостатньо врегульовані питання розбудови та модернізації інженерної, транспортної, енергетичної інфраструктури в сільській місцевості. Запропонована система оцінки стану і розвитку сільських територій та механізму управління ними шляхом введення критеріїв оцінювання ефективності діяльності органів місцевого самоврядування сільських об'єднаних територіальних громад. Підхід полягає в комплексному аналізі якості роботи місцевої влади та прийнятті на його основі обґрунтованих управлінських рішень. Очікується підвищення ефективності використання ресурсів, якості надання послуг, прозорості та підзвітності органів місцевого самоврядування. Практичне значення запропонованих змін полягає у їх спрямованості на поліпшення соціально-економічного та екологічного стану сільських територій в умовах децентралізації. Запропоновано методичний підхід до аналізу негативних екологічних впливів на сільських територіях, який включає визначення коефіцієнта екологічної стабільності та застосування методу ресурсного декаплінг-фактора. Застосовано комплексний підхід до оцінки екологічного стану з використанням сучасних інструментів. Це дозволить отримати об'єктивні дані для розробки заходів мінімізації негативних впливів. Очікується підвищення ефективності природоохоронних заходів, збереження екосистемних функцій ландшафтів, поліпшення якості довкілля. У роботі представлено новий підхід до формування еколого-економічного механізму управління сільськими територіальними громадами, який відрізняється від існуючих, систематизацією інструментів, що застосовувалися в різних зарубіжних країнах для відновлення та розвитку територій у післявоєнний період, з групуванням їх на фінансові, регуляторні, інституційні та освітні. Групування інструментів за категоріями (фінансові, регуляторні тощо) полегшує аналіз та вибір найбільш релевантних із них відповідно до конкретних цілей та наявних ресурсів в Україні. Проведено аналіз досвіду відбудови сільських територій після військових конфліктів. Запропонований підхід дозволить врахувати кращі світові практики та адаптувати їх до українських реалій з метою прискорення відновлення сільських територій, постраждалих внаслідок війни. Очікується підвищення ефективності використання обмежених ресурсів, залучення додаткового фінансування, прискорення відбудови інфраструктури, поліпшення доступу до послуг для сільського населення.

2. The dissertation is a comprehensive study of the theoretical, methodological and practical aspects of ecological and economic mechanisms of rural management in the context of decentralization. The work considers and systematizes the approaches of scholars to the interpretation of the concept of "rural territory" and forms the essential and substantive basis of the concept of "rural territory" as a system that includes economic, environmental, and social blocks, the sustainability and development of which is ensured by the self-organization of rural communities (internal development factor), which is limited by economic preconditions, formal and informal rules of the game, and unforeseen circumstances (military conflicts, environmental and climate threats). The presence of interconnected elements, structure, functions, and the ability for self-development allows us to assert that a rural territories is a systemic entity. The approach to systematization of legislative instruments for regulating the activities of rural territorial communities has been improved, which is distinguished by taking into account the impact of force majeure circumstances, such as military conflicts, environmental threats and climate

change. The novelty lies in the adaptation of the legislative framework to modern challenges to ensure the sustainability of rural territories. It is expected to increase the efficiency of legal regulation and governance, minimize risks and consequences of force majeure situations. The proposed approach is of great theoretical and practical importance for sustainable rural development. Through the analysis of the current legislation of Ukraine on rural development, several aspects have been identified that are not currently sufficiently regulated, but their implementation would be advisable. Currently, there is no specialized legislative act that would comprehensively regulate the issues of sustainable development of rural communities in the economic, social and environmental spheres. The current legislation is largely focused on supporting traditional agriculture. Mechanisms to stimulate the development of non-agricultural activities in rural territories (tourism, crafts, processing, etc.) should be envisaged. Despite the ratification of the Paris Climate Agreement, the legislation lacks specific requirements and tools for mitigating climate change and adapting rural communities. The issues of building and modernizing engineering, transport, and energy infrastructure in rural territories are not sufficiently regulated. The article proposes a system for assessing the state and development of rural territories and the mechanism of their management by introducing criteria for evaluating the effectiveness of local governments of rural amalgamated territorial communities. The approach is based on a comprehensive analysis of the quality of local authorities' work and making informed management decisions on its basis. It is expected to increase the efficiency of resource use, the quality of service delivery, transparency and accountability of local governments. The proposed changes will be of practical importance for the development of rural territories in the context of decentralization. A methodological approach to the analysis of negative environmental impacts in rural territories is proposed, which includes the determination of the environmental sustainability coefficient and the application of the resource decoupling factor method. An integrated approach to assessing the environmental status using modern tools is applied. This will provide objective data for developing measures to minimize negative impacts. It is expected to increase the effectiveness of environmental protection measures, preserve the ecosystem functions of landscapes, and improve the quality of the environment. The paper presents a new approach to the formation of an ecological and economic mechanism for managing rural territorial communities, which differs from the existing ones by systematizing the tools used in various foreign countries for the restoration and development of territories in the post-war period, grouping them into financial, regulatory, institutional and informational. Grouping instruments into categories (financial, regulatory, etc.) facilitates the analysis and selection of the most relevant ones in accordance with specific goals and available resources in Ukraine. The experience of rebuilding rural territories after military conflicts is analyzed. The proposed approach will allow taking into account the best international practices and adapting them to Ukrainian realities in order to accelerate the recovery of rural territories affected by the war. It is expected to increase the efficiency of the use of limited resources, attract additional funding, accelerate the reconstruction of infrastructure, and improve access to services for the rural population.

Державний реєстраційний номер ДіР: ДР № 0121U108586, № ДР 0121U109059, № ДР №0222U004961, № ДР 0123U100267, ДР № 0124U001142

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Дребот О.І., Бабікова К.О., Олійник Г.Б. Інтегровані механізми функціонування рекреаційного туризму в контексті Євроінтеграції. Економічна наука. 2021. № 10. С. 24–30. DOI:10.32702/23066806.2021.10.24.

- 2. Бабікова К.О., Олійник Г.Б. Стратегічні напрями збалансованості розвитку рекреаційного туризму на сільських територіях в контексті євроінтеграції. Збалансоване природокористування. 2021. №3. С. 31–39. DOI: 10.33730/2310-4678.3.2021.247131.
- 3. Дребот О.І., Бабікова К.О., Олійник Г.Б. Основи розвитку туристично-рекреаційного потенціалу регіонів. Збалансоване природокористування. 2022. №1. С. 5–11. DOI: 10.33730/2310-4678.1.2022.255219.
- 4. Babikova K., Oliinyk H. Conceptual bases of ensuring the balanced development of recreational tourism in the context of European integration. Збалансоване природокористування. 2021. № 2. Р. 56–63. DOI: 10.33730/2310-4678.2.2021.237990.
- 5. Hutsuliak H., Hutsuliak Yu., Oliinyk H. Prerequisites for creating the agricultural land resources monitoring system. Збалансоване природокористування. 2021. №4. С. 71–76. DOI: 10.33730/2310-4678.4.2021.
- 6. Drebot O., Oliinyk H. Ecological and Economic Aspects Development of Rural Territories in Ukraine. Kobe Gakuin economic papers. 2021. Т. 53, № 1-2. Р. 145–153.
- 7. Drebot O., Bilotil V., Oliinyk H.. Balanced development of rural territories of Ukraine: social, economic, and ecological aspects. International Journal of Innovative Technologies in Economy. 2022. 4(40). P.1–15. DOI: 10.31435/rsglobal_ijite/30122022/.
- 8. Дребот О.І., Олійник Г.Б. Концептуальні основи удосконалення екологічного та економічного механізмів розвитку сільських територіальних громад. Агроекологічний Журнал. 2023. № 2. С. 6–15. DOI: 10.33730/2077-4893.2.2023.283691.
- 9. Олійник Г.Б. Інноваційні механізми еколого – економічного розвитку сільських територій. Збалансоване природокористування: традиції, перспективи та інновації: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 23-24 вер. 2020 р. Київ: ДІА, 2020. С. 67–70.
- 10. Олійник Г.Б. Інституціональні засади розвитку сільських об'єднаних територіальних громад. Роль науково-технічного забезпечення розвитку агропромислового комплексу в сучасних ринкових умовах : матеріали всеукр. наук.-практ. конф., м. Дніпро, 25 лют. 2021 р. Дніпро, 2021. С. 496–498.
- 11. Дребот О. І., Олійник Г.Б. Перспективні напрями розвитку сільських об'єднаних територіальних громад в умовах реалізації цілей сталого розвитку до 2030 року. Сталий розвиток суспільства : концептуальні та практичні аспекти: зб. матеріалів І Міжнар. наук.-практ. конф., Рівненський державний гуманітарний університет спільно з Рівненською обласною радою, м. Рівне, 11 черв. 2021 р. (електронне видання). Рівне, 2021. С. 149–151.
- 12. Дребот О. І., Олійник Г.Б. Перспективи розвитку сільських територій України в напрямку Євроінтеграції. Екологічна безпека та збалансоване природокористування в агропромисловому виробництві : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 7–8 лип. 2021 р.) – Київ: ДІА, 2021. С. 70–73.
- 13. Дребот О.І., Олійник Г.Б. Засади сталого розвитку територіальних громад в Україні. «Vin Smart Eco»: зб. матеріалів ІІ міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 20–21 трав. 2021). Вінниця: КЗВО “Вінницька академія безперервної освіти”, 2021. С.43–44.
- 14. Bendasiuk O., Oliinyk H. Development of rural territories through the prism of formation of the economic mechanism. Збалансоване природокористування: традиції, перспективи та інновації : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 20–21 жовт. 2021 р.) – Київ: ДІА, 2021. С. 9–11.
- 15. Дребот О.І., Олійник Г.Б. Основні інструменти управління сталим розвитком сільських територіальних громад. VIII-ий Міжнародний з'їзд екологів. Екологія/Ecology–2021: зб. наук. пр., м. Вінниця, 22–24 верес. 2021 р. (електронне мережне наукове видання). Вінниця : ВНТУ, 2021. С 354–356.
- 16. Олійник Г.Б. Еколого-правові аспекти розвитку сільських ОТГ. Аграрне, земельне, екологічне, трудове право та право соціального забезпечення: здобутки та перспективи розвитку в Україні : тези доп. учасн. всеукр. дистанц. наук.-практ. конф. до 10-річчя створення однойменних кафедр (м. Київ, 12 берез. 2021 р.). Київ, 2021. С. 344–346.
- 17. Олійник Г.Б. Вплив кліматичних змін на водні ресурси в сільських ОТГ. Європейський зелений курс та водна політика України в умовах глобальних кліматичних змін : матеріали націон. наук.-практ. конф. (м. Київ, 31 берез. 2021 р.). Київ: Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління,

2021. С. 70–73.

- 18. Олійник Г.Б., Бендасюк О. О. Екологічна складова розвитку сільських територій. Сучасна наука: стан та перспективи розвитку: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених з нагоди Дня працівника сільського господарства, м. Херсон, 17 листоп. 2021 р. Херсон, 2021. С. 284–286.
- 19. Дребот О.І., Олійник Г.Б. Економічний аспект сталого розвитку сільських ОТГ. Сучасні технології менеджменту: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (ВНУ імені Лесі Українки), м. Пшеворськ (Польща), м. Луцьк (Україна), 15-16, 21 жовт. 2022 р. С. 172–175.
- 20. Олійник Г.Б. Передумови розвитку сільських територій в умовах децентралізації. Екологічна безпека та збалансоване природокористування в агропромисловому виробництві : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 7-8 лип. 2022 р.). Київ: ДІА, 2022. С.112–114.
- 21. Дребот О.І., Олійник Г.Б. Основні засади збалансованого розвитку сільських ОТГ. Збалансоване природокористування: традиції, перспективи та інновації : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 3-4 листопада 2022 р.). Київ: ДІА, 2022. С. 81–82.
- 22. Олійник Г.Б. Взаємодія держави, бізнесу та громади щодо розвитку місцевої економіки сільських територій: досвід та перспективи. Державне й муніципальне управління у XXI столітті: організаційно-економічні, правові та інформаційні аспекти : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. студентів та молодих учених (м. Львів, 27 квіт. 2023 р.), 2023. С. 513–517.
- 23. Олійник Г.Б. Аналіз ефективності управління сільськими територіями під час трансформації адміністративної системи. Збалансоване природокористування: традиції, перспективи та інновації: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 18-19 трав. 2023 р.). Київ: ДІА, 2023. С. 136–137.
- 24. Олійник Г.Б. Використання сучасних технологій в аграрному секторі для збільшення виробництва та ефективності в сільських територіях. Інклюзивний розвиток аграрного сектору економіки в контексті світової продовольчої безпеки періоду війни та повоєнної відбудови України : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 23 трав. 2023 р.). Київ, 2023. С. 80–82.
- 25. Олійник Г.Б. Підвищення конкурентоспроможності сільського господарства в сучасних умовах: перспективи та ризики. Екологічна безпека та збалансоване природокористування в агропромисловому виробництві : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 6-7 лип. 2023 р.). Київ, 2023. С. 104–106.
- 26. Дребот О.І., Олійник Г.Б. Вплив воєнного конфлікту на структуру та функціонування аграрного сектору України. Розвиток аграрного сектору та сільських територій в умовах воєнного часу й повоєнного відновлення України: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 28 верес. 2023 р.). Київ, 2023. С. 13–15.
- 27. Олійник Г.Б. Підвищення конкурентоспроможності сільських територій в сучасних умовах воєнного стану в Україні. Вклад молодих вчених у розбудову незалежності України : матеріали наук.-практ. конф. (м. Київ, 23-24 серп. 2023 р.). Київ, 2023. С. 66–68.
- 28. Олійник Г.Б. Ключові напрямки підтримки сільських громад України під час воєнного стану. Продовольча та екологічна безпека України: проблеми та шляхи їх подолання : матеріали наук.-практ. конф. (м. Київ, 12 жовт. 2023 р.). Київ, 2023. С. 84–87.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення стану навколишнього середовища; підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: ДР № 0121U108586, № ДР 0121U109059, № ДР №0222U004961, № ДР 0123U100267, ДР № 0124U001142

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дребот Оксана Іванівна
2. Oksana I. Drebot

Кваліфікація: д.е.н., акад., 08.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2681-1074

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, буд. 12, Київ, 03143, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Готра Вікторія Вікторівна
2. Viktoriia V. Hotra

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9063-3885

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шпикуляк Олександр Григорович
2. OLEKSANDR SHPYKULIAK

Кваліфікація: д.е.н., с.н.с., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5257-5517

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут аграрної економіки"

Код за ЄДРПОУ: 00496805

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 10, Київ, 03127, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мішенін Євген Васильович

2. YEVENII V. MISHENIN

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.08.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1597-3270

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, буд. 12, Київ, 03143, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зіновчук Наталія Василівна

2. NATALIA V. ZINOVCHUK

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3221- 817

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, буд. 12, Київ, 03143, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Височанська Марія Ярославівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Височанська Марія Ярославівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Гаврилюк Лілія В'ячеславівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна